У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 61. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го КВІТНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS . JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 8, 1970 No. 61. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 7 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН КЕРУЄ ПРОГРАМОЮ своєї партії, яка мала б дати їй перемогу в цьогорічних сенаторських виборах. Демократи мають тепер в Сенаті 58 сенаторів, республіканці — 42-ох. Цього року демократи вибирають 25-ох сенаторів, а республіканці тільки 10-ох, тому республіканці мають більшу можливість здобути кілька демократичних постів. Коли б республіканцям вдалося здобути 8 нових сенаторських становищ і зберегти теперішній стан посідання, то вони мали б вже більшість в Сенаті. 10 республіканців - конгресменів стараються здобути сенаторські місця від демократів. Ніксон обіцяє, що члени його кабінету помагатимуть у виборчій кампанії республіканським кандидатам.

БУДУЮТЬ БІЛЬШИЙ ДІМ ДЛЯ П'ЯТЕРНЯТ, які незабаром мають прийти зі шпиталю до батьків, в Ліберті Корнерс, Н. Дж. Батьки п'ятернят родина Кінест живуть в старому п'ятикімнатному домі. При кінці тижня зійшлися 40 будівельних робітників і сотки сусідів і приятелів та добудували, американським способом, ще 7 кімнат до старого дому, щоб мали де жити п'ятерната. Родина Кінестів має заплатити за 5,000 стіп будівельного дерева, за 100 фунтів цвяхів, 600 ґвинтів і за шкло для 21-го вікна.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТУВАННЯ СВІДЧАТЬ ПРО ТЕ, що велика більшість американців проти того, щоб творити штучно об'єднані школи для білих і чорних учнів, які мусіли б доїздити до шкіл автобусами. 86 відсотків опитуваних висловилися проти такого штучного об'єднання і тільки 11 відсотків було „за", а три відсотки не виявили свого становища. В цій справі немає більшої різниці між тими опитуваними, які називають себе „лібералами", і тими, що признаються до „консерватистів". Діти повинні навчатися в своєму природному середовищі, а не в штучному, заявляють батьки.

ПРОВІДНИК ЗОРГАНІЗОВАНОГО РОБІТНИЦТВА Джордж Міні, заявив на пресовій конференції в Ню Йорку, що постійно збільшуються кошти опіки над здоров'ям американців, і ця справа стає дуже серйозною в цій країні. Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій гадає, що цю важливу проблему повинен розв'язати Уряд, запропонувавши єдину правильну розв'язку — загальне забезпечення на опіку над здоров'ям для всіх американців. Тепер із подібного забезпечення користають тільки ті американці, які мають 65 і більше років.

АСИСТЕНТ ДИРЕКТОРА БЮДЖЕТУ Моріс Манн твердить, що навіть малий дефіцит у федеральному бюджеті матиме некорисний вплив на поборювання інфляції. В бюджеті на 1971-ий р.к. [illegible] який починається 1-го липня ц. р., передбачена надвишка 1.3 більйона долярів. Президент заповів збільшення федеральних видатків, що легко може знищити збалансований бюджет, і тоді дефіцитовий бюджет зможе психологічно некорисно впливати на поборювання інфляції, а закордон не матиме довір'я до здібности ЗСА оздоровити свою економіку.

У СВІТІ

У СТОЛИЦІ КАМБОДЖІ ПНОМПЕНЮ ВІДБУЛАСЯ в минулу неділю велика демонстрація середньошкільників і студентської молоді — проти скиненого з влади голови держави Нородома Сіганука й за теперішніх нових володарів тієї країни. За твердженням закордонних обсерваторів в Пномпеню — нові правителі приготовляють перетворення Камбоджі, яка дві тисячі років була монархією, на конституційну республіку. Всі титули королівської родини мають бути скасовані. Новий уряд „не бачить" королеви - матери, яка живе в Пномпеню.

ДО СТОЛИЦІ ЛЯОСУ ВІЄНЦІЯНУ ПРИЛЕТІВ знову з Америки тексаський мульті - мільйонер Росс Перот, який безуспішно старався перевезти американським полоненим в Північному В'єтнамі щедрі різдвяні дарунки. Тепер він привіз такі дарунки комуністичним полоненим у Південному В'єтнамі й Ляосі та старається знову, щоб уряд Північного В'єтнаму дозволив йому прибути до Ганою. Він дістав листу всіх північно - в'єтнамських полонених в Південному В'єтнамі й Ляосі й хоче „виміняти" її за листу американських полонених у Північному В'єтнамі. Сумнівно, чи комуністи погодяться на це.

ПІДПІЛЬНО - РЕВОЛЮЦІЙНА ІРЛЯНДСЬКА АРМІЯ ЗАГРОЗИЛА, що коли британські вояки застрілять під час демонстрацій католицьких патріотів в Північній Ірляндії будь - якого демонстранта, то вони, вояки названої Армії, схоплять і вб'ють британського вояка. Північно - ірляндські католики, які раз - у раз зударяються з тамошніми протестантами, прихильниками дальшої злуки з Британією, є прихильниками з'єднання обох частин Ірляндії в одній і незалежній від Британії державі. Британський уряд рішив вислати додаткові контингенти війська, щоб скріпити ними 7.000 вояків, висланих туди вже раніше.

ЧУ ЕН-ЛАЙ ВІДВІДАВ уперше за довгі роки Північну Корею. Комуно - китайського прем'єра привітали на летовищі в Пйонґянґу прем'єр - диктатор Північної Кореї Кім Іль Сунґ з усіма іншими членами уряду та верхівки тамошньої компартії. Північна Корея знову схилилася більше в сторону Комуністичного Китаю — в його суперництві за впливи в міжнародному комуністичному світі з Совєтським Союзом.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐАМАЛЬ АБДУЛ НАССЕР ЗАПРОСИВ президента Світового Жидівського Конґресу Нагума Ґольдмана, щоб той прибув до Каїро на розмову з ним. Французьке державне радіо, яке подало цю сенсаційну вістку, твердить, що ізраїльський уряд заявився рішуче проти такої подорожі Ґольдмана. Ізраїльський уряд, мовляв, готов вислати до Нассера тільки такого свого репрезентанта, якого сам собі вибере.

У ПАДУЇ В ІТАЛІЇ ВІДБУЛАСЯ конференція 200 теологів, на яких знову критиковано односторонній й непримирливий підхід Папи до таких проблем, як контроля народин і целібат католицького духовенства. Деякі духовники звертали увагу, що безвартним для Церкви і віри є послух церковним зверхникам, якщо він суперечний із совістю вірного. Критиковано теж автоматизм і формалістику теперішньої сповіди. Але патріярх Венеції перестеріґав теологів, що зголошування різних гіпотез, сумнівів і теорій сприяє заколотові в Церкві, вірні якої здебільша не мають відповідної наукової підготови для таких дебатів.

Можуть відкласти подорож до Місяця, бо астронавтам загрожує недуга кору

Кейп Кеннеді, Флорида. — Астронавти „Аполло 13" можуть дістати в найближчих днях недугу кору, бо вони зустрічалися з летуном, майором Чарлсом М. Дюк, який нездужає на кір. Лікарі переводять різні тести, щоб встановити, чи в організмі астронавтів „Аполло 13" не має заразків кору. Залога „Аполло 13" складається з таких астронавтів: капітана Джеймса А. Ловелла мол., командора Томаса К. Меттінґлі 2-го і цивільного інженера Фреда В. Гейса. Вони мають почати третю подорож американських астронавтів до Місяця в суботу 11-го квітня, і ця подорож має тривати 10 днів. Під час неї вони могли б занедужати на кір, якщо вони вже заразилися від майора Дюка. В середу 8-го квітня лікарі знатимуть, чи зможуть дозволити астронавтам летіти до Місяця. На Місяці вони мали б осісти 15-го квітня.

Противники Карлсвелла програли перший бій в Сенаті

Вашинґтон. — Противники номінації судді Гарролда Карсвелла на суддю Найвищого Суду ЗСА не здобули більшости для свого внеску, щоб проєкт про затвердження цієї номінації відослати до Сенатської Правничої Комісії, де б її цього року не вирішили. Сенатори відкинули цей внесок більшістю 52-ох до 44-ох голосів, і в середу 8-го квітня Сенат буде голосувати над внеском про затвердження номінації. Навіть прихильники номінації Карсвелла передбачають, що проєкт про затвердження номінації може здобути дещо меншу більшість як 52, але вони вірять, що Сенат затвердить номінацію. Противники номінації сподіваються, що їм може вдасться відкинути внесок про номінацію, бо деякі сенатори, які голосували проти внеску про відіслання внеску до Комісії голосуватимуть проти затвердження номінації.

Сенатська Комісія плянує схвалити контракт для залізничників

Вашинґтон. — Сенатська Комісія Праці і Публічної Опіки одноголосно вирішила схвалити новий контракт для залізничників, щоб не допустити до загального страйку на залізницях, який міг би початися вже в найближчу суботу 11-го квітня. Той контракт, що його мав би схвалити Конґрес, був зредаґований представниками чотирьох залізничих спілок ще минулого грудня, але спілка залізничних металістів відкинула його. Страйк не почався тоді тому, що Конґрес схвалив відкласти страйк на 37 днів.. Цей реченець кінчається 11-го квітня, і тому Конґрес мусить рішати до того часу, щоб не допустити до загального страйку на залізницях.

Альхоголізм — це найважливіша проблема здоров'я в ЗСА

Ню Йорк. — Асистент секретаря здоров'я д-р Роджер О. Еґеберґ назвав алькоголізм проблемою ч. 1., коли говориться про здоров'я американського народу. Він твердить, що в ЗСА є коло 6.5 мільйона алькоголіків. Та дослідники університету Джорджа Вашинґтона твердять, що в цій країні число алькоголіків становить 9 мільйонів, і що кілька мільйонів американців стоять дуже близько від того стану, що їх можна буде зарахувати до налогових алькоголіків. Алькоголізм коштує Америку 32 більйони долярів річно, він спричиняє половину нещасливих випадків на автострадах і на вулицях американських міст. Одночасно досліди стверджують, що тільки малий відсоток алькоголіків фахово лікуються від свого налогу, подібного до налогу наркоманів. Алькоголіки не мають контролі над своєю волею і тому часто затруюються алькоголем. Лікарі уважають алькоголізм за виліковальний наліг.

ДОПОВІДЬ Д-РА В. ТРЕМБІЦЬКОГО В НТШ

Ню Йорк. — Історична Комісія НТШ влаштовує в суботу, 11 квітня ц. р. в год. 6-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку — черговy Наукову Конференцію. Проф. д-р В. Трембіцький виголосить доповідь на тему „Суть української державности в міжнародньому аспекті". Доповідь є призначена для ширшого загалу громадянства, а в першу чергу для студіюючої молоді. вхід вільний.

Німеччина зриває зв'язки з Ґватемалею внаслідку вбивства її амбасадора

Бонн. — Не тільки державна верхівка, але й широкі кола громадянства в Західній Німеччині до краю обурені небувалим у міжнародних взаєминах убивством німецького амбасадора в Ґватемалі, ґрафа Крля фон Спреті, підпільниками - терористами, які зажадали були в заміну за звільнення амбасадора — звільнення 25-ох в'язнів-комуністів, і заплати 700.000 дол. Західньо-німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель перервав свою відпустку, вернувся до Бонну та висловив на пресовій конференції „жаль", що уряд Ґватемалі не може запевнити безпеки акредитованим у Ґватемалі дипломатам та що в справі схоплення фон Спреті прийняв „невідповідний підхід". Уряд Західньої Німеччини хотів дати терористам бажаних ними 700.000 дол., але президент Ґватемалі відкинув вимоги терористів, заявивши, що вони порушують постанови ґватемальської конституції, бо в'язнені комуністи були суджені й засуджені. Уряд Західньої Німеччини відкликав з Ґватемалі персонал своєї тамошньої амбасади і повідомив ґватемальського амбасадора у Бонні Антоніо Ґандару, що він повинен також виїхати. Але тому, що той ґватемальський амбасадор зголосив був готовість стати закладником у терористів на місце німецького амбасадора — німецький уряд подякував йому за такий його благородний жест. Керівні кола у Ґватемалі очевидячки надзвичайно збентежені й потрясені тим убивством. Уряд проголосив виїмковий стан і військо переводить ревізії по містах від дому до дому. Уряд проголосив триденну жалобу у Ґватемалі й рішив виставити тіло вбитого амбасадора в центральному державному будинку, т. зв. Національному палаці. Західньо-Німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель полетів до Ґватемалі, щоб товаришити домовині вбитого амбасадора до Німеччини. Канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт, який саме перебуває в Америці, рішив, на знак протесту, відкликати заповіджені відвідини до Мехіка: Мехіко є прибіжищем для всіх південно-американських терористів і звільнюваних внаслідку шантажу в'язнених комуністів. Західня Німеччина заповіла, що звернеться до всіх „приязних" держав з пропозицією, щоб порозумітися щодо засобів охорони для своїх дипломатів у чужинних країнах.

Косиґін у шпиталі, — Підгорний, Суслов і Шелепін також хворі

Москва. — За офіційним повідомленням — совєтський прем'єр перебуває у шпиталі, хворий на інфлюенцу, „президент" СССР Микола Підгорний хворий дома на нерестуду. Міхаїл Суслов також хворий вірогідно внаслідку погіршеної недуги сухіт, а голова совєтських професійних спілок Александер Шелепін перейшов операцію жовчевого мішочка. Совєтська преса з-правила не подає вісток про стан здоров'я урядових осіб, ані про ніякі нещасливі випадки та інші вістки персонального характеру. Коли в даному випадку повідомлено офіційно про недугу чотирьох членів Політбюра, то це сталося, мабуть, тому, щоби протидіяти поголоскам, що ті недуги дипломатичні і що насправді йдеться про закулісові розгри в боротьбі за владу. Микола Підгорний відкликав заповіджену подорож на світову виставку у Токіо і замість нього полетів туди віце-прем'єр Владимір Новіков. Зате всі три члени керівної „тройки" — Підгорний, Косиґін і Леонід Брежнєв — вислали спільну депешу до фінського президента Урго Кекконена з нагоди 22-річчя совєтсько-фінського договору „приязни". Закордонні кореспонденти у Москві припускають, що вся совєтська партійно-державна верхівка з'явиться без вийнятків під час прилюдних святкувань 100-річчя народин Леніна 22 квітня ц. р. Напередодні того „свята" на Кремлі має відбутися велике зібрання, на якому вірогідно Брежнєв виголосить головну промову.

ДОБРОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ В УВАН РОЗПОЧНЕТЬСЯ О 3-Й Г. ПО ПОЛУДНІ

Ню Йорк. — Добродійний концерт в УВАН, прибуток з якого призначений на допомоговий Фонд ім. Д. Дорошенка, відбудеться в цю неділю 12 квітня, в Домі Академії, і розпочнеться о 3-й г. по полудні. В концерті візьмуть участь відомі солістки Тамара Лихолай і Валентина Жила-Наливайко, акомпаніюватиме д-р Ігор Соневицький. Перед концертом промовлютиме п-і проф. Наталія Осадча-Янта, голова Фонду ім. Д. Дорошенка.

Інж. Мирон Сірий очолив Надгудсонську Округу УНС; Округа пропонує обмежити вік головних урядовців

Джерзі Сити, Н.Дж. — Минулої п'ятниці, 3-го квітня тут в Українському Народному Домі відбулися річні загальні збори Надгадсонської Округи Відділів УНСоюзу, на яких, згідно з моттом ювілейного року: „У пошані до піонерів — лицем до молоді", численно зібрані представники Відділів Округи та конвенційні делеґати вшанували дотеперішнього голову Округи й заслуженого піонера союзового діла в нюджерзькім стейті, Антона Шарана, обравши його загальними оплесками постійним почесним головою Округи. Водночас на голову Округи обрано відомого громадського й союзового діяча з Байону, голову одного з місцевих Відділів УНСоюзу та секретаря Окружного Комітету, інж. Мирона Сірого. Обнімаючи свій уряд, новий голова підмітив заслуги свого попередника та склав заяву, що буде дбати про те, щоб його Округа стала однією з найкращих в УНСоюзі.

Збори відкрив, у приявності 22 представників восьми Відділів Округи голова Антін Шаран, вітаючи учасників нарад, а зокрема екзекутивних урядовців, і згадуючи з признанням заслуги тих, що в останньому часі відійшли від громади та союзової праці, зокрема сл. п. проф. Павла Савчука, який ще минулого року був предсідником загальних зборів Округи. Після цього секретар Округи інж. М. Сірий відчитав протокол попередніх зборів, списаний секретарем зборів Дмитром Дидиком, який принято. До ведення зборів обрано на голову Володимира Білика, а на секретаря Мирона Сірого. Після цього урядовці Окружного Комітету склали звіт з діяльности. Голова п. Шаран, нав'язуючи до самих початків існування Округи, вказав на працю, пророблену впродовж майже двох десятків років й на її сучасні вимоги. Секретар М. Сірий, касир М. Жук і організаційний референт Д. Дидик звітували про працю своїх урядів, після чого голова контрольної комісії М. Баран запропонував уділити управі абсолюторію, що приявні одноголосно схвалили. В дискусії брали участь пані М. Мілянович, Д. Жук, С. Микитюк, Д. Дидик та ін. Опісля обравши почесного голову, Збори приступили до вибору ділової окружної управи, до якої, крім вищезгаданого голови М. Сірого, ввійшли: Степан Микитюк — містоголова, Дмитро Дидик — сек-

(Закінчення на стор. 4-ій)

„Пластовий дух" з Філядельфії в Ню Йорку

Ню Йорк (О. Л-ий). — В неділю, 12-го квітня ц.р. о год. 4:30 по пол. в залі школи „Стайвезант" при 15-й вулиці (між 1 і 2 Евню), молодь, батьки і громадянство великого Ню Йорку матимуть нагоду побачити осяги мистецької самодіяльности пластової молоді з Філядельфії, яка на запрошення Пластової Станиці в Ню Йорку приїжджає із своїм гостинним виступом під назвою „Пластовий дух". Програма вечора не довга, але вартісна, поважна і весела. В першій частині — пісні, скечі та сценки у виконанні пластового драматичного гуртка з Філядельфії під проводом п. Зенона Чайківського, сценка пл. новацтва в оформленні пл. сен. Галини Прасіцької, та пісні при звуках ґітар співочого гуртка 4 куреня УПЮ-ок „Незабудьки" під проводом ст. пл. Ярки Коморовської. В другій частині вечора буде виведена філядельфійським пластовим драматичним гуртком зворушлива картина у 20-ліття постання пластових станиць в ЗСА п.н. „Дедьо", автором якої є керівник і режисер гуртка п. Зенон Чайківський. Музику підготовила п-і Роксоляна Гарасимович, хореографію — п-і Ліда Крижановська, при фортепіяні ст. пл. Оленка Куземська. Цей пластовий драматичний гурток вже добре відомий у Філядельфії із своїх численних виступів, він виїздив також із своїми виступами і до інших міст, як Трентон, Пассейк, Балтимор, Ню Бронсвик. Треба сподіватися, що молодь та громадянство Ню Йорку численно відвідають вечір мистецької самодіяльности пластової молоді і гостинно привітають своїх молодих сусідів — гостей із Філядельфії.

В Австралії померли українські письменники: Ольга Литвин і Микола Лазорський

Сидней, Австралія. — В четвер 5 березня ц. р. у місті Перт, Західна Австралія, померла на 65 році життя українська еміґраційна письменниця Ольга Литвин і в п'ятницю 13 березня ц. р. помер на 81-му році життя внаслідок сонячного удару і згодом запалення легенів відомий український еміґраційний прозаїк, автор роману „Гетьман Кирило Розумовський" Микола Лазорський — М. Корк. Обоє були членами Об'єднання Українських Письменників „Слово".

Сл. п. Ольга Литвин, народжена 1905 року на Поділлі, вчилася в Тульчинському Жіночому Пансіоні і згодом завершувала мистецьку й економічну освіту в Києві. По закінченні працювала в музеях й учителькою малярства. Переїхавши на еміґрацію в Західню Німеччину під час другої світової війни, співпрацювала в газеті „Неділя" і згодом виїхала до Австралії. Літературне ім'я здобула собі своїми спогадами і творами, нагороджуваними на літературних конкурсах СФУЖО і друкованими в еміґраційних збірниках та журналах.

Сл. п. Микола Лазорський (справжнє прізвище М. Корк) народився в Полтаві 27 жовтня 1890 р. Там закінчив учительську семінарію і згодом вчився на правничому факультеті Харківського університету. Після війни 19-20 року працював у Харкові в Державному Видавництві України, в якому й вийшли такі його популярно-наукові праці, як „В надрах землі", „Моря та океани" і „Географічні етюди". Згодом під час перебування в Кам'янці Подільському редаґував часопис „Подолянин". Під час совєтського розгрому українських культурних сил в 1930-их рр. був заарештований й виселений на 10 рр. з України. Під час війни переїхав у Західню Німеччину, де співробітничав у видаваних там газетах. Переїхавши в Австралію, працював у видаваних в Австралії газетах і збірниках, публікуючи водночас в українському видавництві „Дніпрова Хвиля" у Мюнхені окремими книжковими виданнями свої романи „Гетьман Кирило Розумовський (1961), про відому з історії України полонянку Роксоляну п. н. „Степова Квітка" (1965) та про Григора Орлика „Патріот" (1969),

УЧНІ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА З КАРТЕРЕТ НА ВІДВІДИНАХ В УНС І „СВОБОДІ"

Джерзі Сіті. — Минулої суботи, 4-го квітня, головну канцелярію Українського Народного Союзу та приміщення видавництва „Свобода" відвідало понад три десятки учнів другої, третьої і п'ятої кляс Школи Українознавства в Картерет, Н. Дж., під проводом своїх учителів пані Лідії Сінґури, інж. Омеляна Граба та інж. Володимира Янева. Юні гості приїхали до Джерзі Сити винайменим автобусом та з притаманною їхньому вікові цікавістю приглядалися насамперед заповненій книжками і журналами редакційним приміщенням, опісля багатьом друкарським машинам та, вкінці, приміщенням в Головній Канцелярії УНС. Очевидно, що найбільш їх інтересував процес підготови і друку газет, журналів і книжок в друкарні. Всі діти, завдяки їхнім батькам і школі українознавства, володіють українською мовою, багато з них є постійними читачами „Веселки" та знають про „Свободу" й УНСоюз від своїх батьків і учителів. Юних відвідувачів зустрічали в УНСоюзі і „Свободі" заступник головного предсідника Володимир Сохан, ред. А. Драган та в друкарні її шеф Анатоль Домарацький і Ярослав Сидоряк. Опісля відвідувачі оглянули ще велику площу з таблицею, що на ній вже в наступному році стоятиме 15-поверховий хмарочос УНСоюзу.

Учні Школи Українознавства та їх учителі біля будинку УНСоюзу і „Свободи", приміщення яких вони відвідали.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безглузде вбивство

Навіть в сучасних жалюгідних відносинах у світі коли терор, шантаж і вбивства стали наче буденним явищем, подія, яка сталася кілька днів тому у Ґватемалі, повинна потрясти громадську думку, хоч і ледве чи матиме практичні наслідки. 31-го березня ц. р. ліві терористи схопили в столиці Ґватемалі 62-літнього амбасадора Західної Німеччини, графа Карла фон Спреті, й зажадали від ґватемальського уряду щоб той „виміняв" за німецького дипломата 17-ох комуністичних політичних в'язнів. Уряд відмовився зробити це і тоді терористи підвищили ціну за життя і волю німецького амбасадора до 25-ох в'язнених комуністів та викупу 700.000 дол. Уряд рішуче відмовився поступитися такому шантажеві. Переговори з терористами, які велися, м. ін., за посередництвом папського нунція у Ґватемалі, трагічно вірвались, коли в минулу неділю поліція, керована анонімовою телефонічною інформацією, знайшла в одному покиненому домі на передмісті тіло німецького амбасадора: його застрілили кулею в голову. У руці вбитого були його окуляри, біля нього лежали його течка й гаманець...

Схоплювання чужинецьких дипломатів у південно-американських столицях і шантажування їхнім життям тамошніх урядів щоб вони перевозили до Мехіка ув'язнених екстремістів, стало неначе привичним засобом поведення підпільних революціонерів. Тереном такої практики були в останніх місяцях Ґватемаля, Колюмбія, Бразилія, Арґентина, Домініканська Республіка й Уруґвай. Але це перший раз, що терористи вбили схопленого ні в чому невинуватого дипломата.

Арґентинський міністер закордонних справ Хуан Б. Мартін заповів, що на найближчій конференції Організації Американських Держав зголосить внесок, щоб ніодна держава не давала політичного азилю в'язням, що їх звільнюється під терором таких людських піратів, ані їм самим. Можна сумніватися, чи той внесок перейде, особливо, чи приєднається до нього Мехіко, не кажучи про Кубу Кастра. Одним із протизасобів є користування супроти терористів їхніми власними методами: праві екстремісти схоплюють своїх лівих противників. Очевидно, що такий обопільний терор тільки ще більше занархізує відносини в південно - американських державах. Покищо не видно кінця тому крутежеві злочинів.

Ленін на експорт

Що експортує Совєтський Союз після півстолітнього „розвитку соціялістичного господарювання"? Зброю для Північного В'єтнаму, для Єгипту і Куби, український газ у кілька країн „соціялістичної співдружности народів", пачки медикаментів до кількох недавно посталих держав у Африці, де СССР створює „медичні пункти" не так для лікування, як для пропаганди комунізму та для шпигунства. Економічний експорт СССР, здійснюваний коштом рівня життя трудящих, не належить до категорій, якими може почванитись Москва перед світом. Посилене розвивання закордонного туризму в СССР свідчить про московський голод на доляри та іншу тверду валюту.

Зате повною парою ЦК КПСС експортує тепер „вчення" Леніна, який з допомогою теорії Маркса - Енґельса врятував Російську імперію від знищення її національними народно - правними державами, зокрема Україною. Ленінські комуністичні ідеї, зазнавши банкрутства там, де їх здійснюють, навіть з допомогою совєтської повторної окупації, як це сталось у Чехо - Словаччині, — Москва нині широким конвеєром експортує у країни вільного світу. Спритно використовуючи 100-ліття з часу народження Ульянова - Леніна, СССР не лише через ЮНЕСКО, а й через безліч так зв. товариств приязні з СССР провадить відверту й нахабну комуністичну пропаґанду у всіх країнах вільного світу. Влаштовуються „Ленінські виставки", закордонні ліві видавництва видають писання Леніна різними мовами світу, в Лондоні, Каїрі, Парижі, в більшості молодих держав Африканського континенту, майже у всіх столицях країн Південної Америки демонструються десятки совєтських кінофільмів про Леніна та неодмінно „щасливе життя" поневолених Росією націй і народів... В ЗСА і в Канаді в ці місяці ЦК КПСС пішов далі, ніж будь-де: у цих країнах тепер створено Спілку комуністичної молоді Америки і таку ж комсомольську організацію Канади. Вибілюючи кривавого Леніна, Москва вибілює й кривавий комунізм, експортуючи те опортуністичне вчення народам, яким про справжнього Леніна і справжній СССР сливе ніхто не розповідає.

ЛЕҐАЛЬНІСТЬ ВІЙНИ

Стейтовий сойм в Мессачусетсі прийняв закон, за яким військовики з того стейту можуть відмовитись від участи у „збройних діях", які не є „негайною потребою" і „не авторизовані правами, що їх Конституція дала Президентові". За тим законом стейтовий генеральний прокуратор обов'язаний боронити прав вояків із Мессачусетсу та в тій цілі „вжити відповідних заходів". Закон не з'ясовує, які це „негайні потреби" зобов'язують м е ссачусетських вояків до участи у збройних діях, ані теж, які це „відповідні заходи", що їх має вжити стейтовий генеральний прокуратор в обороні прав військовиків. Неясна й штудерна стилізація того закону не ставить крапки над „і", яка проте дуже виразна: йдеться про В'єтнамську війну, що її леґальність нераз оспорювали її опоненти, виправдуючи тією її „нелеґальністю" протести в'єтніків і пісників, демонстраційні походи „В'єтнамського мораторіюму" та навіть дезерцію вояків, що не хочуть воювати в „нелеґальній" війні...

Підписуючи той закон, губернатор Мессачусетського стейту, р е с п у бліканець Френсіс В. Саржент, виразно підкреслив, що цей закон не звільняє юнаків у військовому віці слухати наказів військових властей, іншими словами — він не звільняє їх від обов'язку йти до війська та повинуватись наказові навантажитись на літак чи корабель і виїхати до В'єтнаму і там воювати. Але той закон дає змогу стейтовому прокураторові та адвокатам зголошувати судову скаргу в імені окремих військовиків із того стейту, піддаючи в сумнів „леґальність" В'єтнамської війни. Ясно, що з'ясувати цей сумнів може тільки Найвищий Суд. Стейтовий генеральний прокуратор Роберт Г. Квін звернув увагу, що коли б навіть негайно зголошено таку судову скаргу, то Найвищий Суд не зміг би розглянути її швидше, як тільки на своїй сесії в жовтні ц. р.

Це цікава проблема, але вона не юридична, а політична. Всі противники В'єтнамської війни, в першу чергу — як слушно заявив губернатор Ф. В. Саржент, матері молодих рекрутів, покликаються на Конституцію як на найвигідніший і, так мовити, найближчий арґумент для своєї опозиції. Покликуватись на Конституцію взагалі вигідно. Адже комуністи й анархісти також покликаються на Конституцію, яка дає їм „право" підривати її. Опоненти В'єтнамської війни покликуються на 11 точку 8-ої частини Конституції „Влада („поверс") Конґресу", де говориться: „Конґрес має мати силу... проголошувати війну..." 1-ша точка у другій частині 2-ої статті Конституції стверджує тільки, що „Президент має бути головним командиром Армії і Морської фльоти З'єднаних Стейтів та міліції багатьох стейтів..." Але не говориться там нічого про справу війни - миру. Також в наступній точці Конституції, яка признає Сенатові право „поради і згоди" щодо міжнародних договорів, нічого не сказано про війну-мир.

Правдою є, що З'єднані Стейти не проголосили були війни Північному В'єтнамові: не зробили цього ані президент Дж. Ф. Кеннеді, ані Л. Б. Джансон, які перевели збройну інтервенцію у В'єтнамі, ані, очевидно, Ричард Ніксон, одідичивши від них цю непроголошену війну та рішивши пристойно відв'язатись від неї, не мав потреби зміняти в даному пункті політику своїх попередників. Вони не проголошували війни Північному В'єтнамові, бо той перевів збройну агресію проти Південного В'єтнаму також без проголошення війни його леґальному урядові. Те саме зробила була Північна Корея супроти Південної Кореї, те саме зробив у 1939 і наступних роках Гітлер супроти всіх держав, проти яких вів агресивні війни, те саме зробили й Совєти, виславши свої війська у вересні 1939 року проти Польщі задля „визволення" з-під Польщі українців, литовців і білорусинів, те саме зробили Совєти і їх сателіти — виславши в 1968 році свої війська проти Чехо - Словаччини.

Ото ж ті, які шукають в Конституції підтримки для свого п р о тив'єтнамського становища, свідомо чи несвідомо переочують політичну „реальність", яка ввійшла в життя і набрала права громадянства насправді від приходу до влади в Росії большевиків та в Німеччині націонал - соціялістів. Московські большевики перші перевели агресію проти Української Народної Республіки без формального проголошення війни. Гітлер пішов їх слідами. Сталін і Гітлер потоптали закріплені сторіччями куртуазійні міжнародні звичаї та писаний і неписаний кодекс воєнної етики, який, наприклад, заборонив бомбардувати одверті міста й винищувати цивільне населення й морити голодом безборонних п о л о нених. Нюрнберзькі процеси пробували відбудувати міжнародне право, що стосувалося війни - миру, але багато юристів піддають під сумнів етичність самих тих процесів, опертих насправді на староримському гаслі „горе переможеним" і середньовічному „праві п'ястука".

Америка не проголосила була війни Північному В'єтнамові, щоб не давати формальної притоки Совєтському Союзові й комуністичному Китаєві покликатися на клявзулю „автоматичної допомоги", існуючу в їхніх союзницьких договорах із Північним В'єтнамом. Дорадники президентів Кеннеді і Джансона лякалися, що формальне п р оголошення війни Північному В'єтнамові відкриє двері для війни також проти СССР і комуністичного Китаю. Таким чином переведення збройної інтервенції у В'єтнамі без формального проголошення війни зльокалізувало ту війну, дармащо вона стала експериментальним бойовищем задля випробовування одних ковб американських, як совєтських і комуно - китайських різних нових родів зброї...

Заміт деяких коментаторів, що Мессачусетський закон поставить в „незручне" становище Уряд Ніксона — не правильний, бо, як вказано вгорі, не Ніксон, а Кеннеді й Джансон перевели збройну інтервенцію за концепцією непроголошеної війни. Але незавидною буде роля Найвищого Суду. Мессачусетський губернатор каже правду, що не треба прив'язувати до того закону „фальшивих надій" і „великих сподівань" та що він не вірить у практичну вартість того закону. Той закон переведено під тиском настроїв і, підходючи до проблеми В'єтнамської війни ніби з правничого боку мессачусетські законодатці насправді діяли також з політичних міркувань, дивлючись на своїх виборців..

I. К-и

Василь Маркусь

АКЦІЯ ЗА ПАТРІЯРХАТ УКЦЕРКВИ НА НОВОМУ ЕТАПІ

Дня 4-го квітня ц. р. минуло півроку від того часу, коли зібраний в Римі Єпископат Української Католицької Церкви поклав нові підвалини під її дальше існування і розвиток. Не на роки, а на місяці і дні українська громадськість, а зокрема миряни УКЦеркви, рахували той час, коли акти Римського Синоду наших Владик стануть дійсністю. Тим часом, радісного проголошення з Риму про встановлення Київсько - Галицького Патріярхату Помісної УКЦеркви немає. Дехто з-поміж нас з цього приводу вдається в скептицизм, а може ще дехто навіть у зневіру в ті ідеали, що пов'язані з помісністю і одністю нашої Церкви.

Проте, справи так погано не стоять. Песимізм декого випливає з погляду, що все залежить від Риму та що керівництво К а т олицької Церкви єдине може задовольняти наші прагнення.

Якщо йдеться про піднесення українського Верховного Архиєпископства до гідности Київсько - Галицького Патріярхату, то, ясно, цей формальний акт залежить головно від Вселенського Архиєрея, Папи Павла VI і його Курії, та, принаймні символічно, і від згоди інших з'єднаних з Римською Церквою східніх патріярхів. Папа такого рішення досі не виніс з відомих причин — спору Курії до всякої помісности національних Церков. У нашому випадку долучуються ще церковно - політичні причини: український католицький патріярхат ускладнив би взаємини з православними Церквами чи то урядами, які їх протеґують, а також помісність та одність Української Католицької Церкви в діяспорі не є сприємливою для деяких римо - католицьких національних Церков, що зараз оформлюються у власні національні синоди (конференції).

Видається, що для формального оголошення патріярхату прийнятим порядком існують під сучасну пору непоборні перешкоди.

Але це тільки так здається.

Якщо ми підійдемо до цієї справи з іншого погляду, а саме, що йдеться про дві окремі, хоч і пов'язані речі, то й питання самого патріярхату виглядатиме дещо інакше.

Сьогодні у нас починає п е р е в ажати погляд, що справу патріяршого титулу для Голови нашої Церкви треба розділити від її патріяршого устрою.

Патріярший устрій творимо ми!

Якщо патріярша гідність надається, то у висліді декретів Вселенського Собору патріярший устрій реалізується тим, кому цей устрій належиться і хто його бажає.

Українська Католицька Церква є суб'єктом права на помісність і патріярхально-синодальний устрій. Її вірні, священики і єпископи виявили бажання рядитися таким устроєм. Прийняття конституції патріярхального устрою Синодом наших Владик є найкращим доказом для цього. Хто цьому противиться, нехтує волею найбільш репрезентативного органу Католицької Церкви, яким є Вселенський Собор. Ніякі претексти, мовляв, існуюче східнє право не включає постанов соборових декретів, не є переконливими.

Якщо досі, чотири роки після Собору і шість років від оголошення Декрету про Східні Церкви, покликані чинники з власної ініціятиви не ввели його постанов у життя в стосунку до УКЦеркви, то це може зробити сам суб'єкт права. Тим більше, що добра віра відсутня в покликаних органів.

Нічого нового і революційного немає в цьому твердженні. Цього свідомі були самі українські Владики, які зібралися на власний Синод й оголосили перехід нашої Церкви на патріярхальний устрій. Сталося це в жовтні минулого року вже вдруге, бо вперше задекляровано помісність і синодальний устрій в грудні 1965 р. у Третьому Спільному посланні Владик.

Свідомий цього й сам Верховний Архиєпископ, який почав здійснювати свою владу Первоієрарха. Значна частина священиків підтримала цей крок; активне мирянство ентузіястично привітало реалізацію патріярхального устрою, іноді гостро виступаючи проти тих, хто цю справу гальмує.

Головною п е р ешкодою здійсненню патріярхального устрою в нинішніх умовах є вагання і непевність у наших власних рядах: серед деяких Владик, а головно не заявилися твердо і послідовно усі священики, а разом з тим є вичікування деяких мирянських кіл. На цьому стані нашої внутрішньої нерішености розіграють противники української посілости.

Потреба ще одного всенародного плебісциту

Було багато доказів, що Божий народ Української Католицької Церкви бажає помісности і патріярхального устрою: спонтанні акції мирян, тріюмфальна візитація Блаженнішим Йосифом його пастви за океаном і, врешті, римські врочистості. Яка інша ідея готова змобілізувати близько чотирьох тисяч осіб прибути на посвячення Собору з усіх кінців українського поселення, як не те, що він мав би стати символом помісности?!

Виглядає, що для декого і цього замало. Тому миряни і священство плянують ще одну акцію. З цією метою зійшлася конференція представників громадських організацій та діячів патріярхального руху в Торонті 7-8 березня. Учасники конференції рішили започаткувати велику акцію у всій діяспорі за патріярхат. Наступна широка нарада Координаційної Комісії та діячів цього руху, що відбудеться в Дітройті 11-12 квітня, розробить докладніші плян і програму дії на північноамериканському континенті.

Цей новий рух за помісність і патріярхальний устрій ітиме під кличем: несім нашу ідею від товариства до товариства, від парафії до парафії, від української людини до української людини! Патріярхальний устрій реалізуємо самі!

Деклярація торонтонської конференції визначує яскраво напрямні, ціль і характер не лише цієї акції, але й майбутнього розвитку Української Католицької Церкви. Її внутрішнє життя, організація та і є р а р хічна структура повинні від останнього Синоду бути самоствердженням патріярхального устрою.

Від сьогодні маємо свою церковну владу. Їй ми повинні підкорятися, її визнавати й всіляко підтримувати. Від цієї влади очікуємо законодатних, адміністративних і судових актів власної юрисдикції. З погляду нашої Церкви, адміністративний орган — Східня Конґреґація перестав таким бути для нас. Владики, вірні і священики повинні респектувати новий стан, який самі утворили.

Нічого радикального і нелеґального в цьому немає. Вже саме неґативне ставлення Східньої Конґреґації до істотних потреб нашої Церкви дискваліфікує її урядовців від права уважатися нашою зверхньою владою.

Учительський уряд Вселенського Архиєрея ані на хвилину не ставиться ніким під сумнів. Квестіонується лише щирість, компетентність і добру волю до нас адміністративного органу.

Нашою відповіддю на ряд неприхильних нам актів має бути власне будування помісностиі патріярхального устрою на всіх щаблях — наверху, вдолині та на найважливіших середніх щаблях.

Заповіджена акція за патріярхат в найближчих місяцях повинна мати на меті не лише маніфестацію назовні нашої волі і прагнень. Основним буде самоусвідомлення, що патріярхальний устрій є, його реалізація належить нам, від Владик починаючи й останнім братством чи монастирем кінчаючи; що Патріярхат творимо ми.

Все проче, гідність титули й врочисте проголошення напевно у свій час „приложиться".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „БУДІВНИЧИХ АМЕРИКИ"

У „Свободі" з 5 березня вміщена нотатка про нараду, яку провів УІА у справі „будівничих Америки".

Безперечно, справа ця дуже важлива. Шкода тільки, що у повідомленні УІА не сказано, представники яких установ були на тій нараді. Наскільки мені відомо не було запрошено УВАН, де вже 18 років існує окрема комісія для вивчення історії української еміґрації в ЗСА. Першим головою цієї комісії був бл. п. Я. Чиж, який написав не тільки ряд статтей, але й цілі розвідки, присвячені джерелам, де можна знайти відомості про українську еміґрацію, починаючи з перших поселенців у Вірджінії. З його доручення я переводив дослідження в музеї Аляски в Джуно, а після приїзду до Ню Йорку виголосив разом з ним доповідь, присвячену о. А. Гончаренкові. Доповідь про корабель ім. А. Гончаренка виголосив п. Ярема.

Секретарем тієї комісії був д-р С. Демидчук, який після смерти Я. Чижа став її головою. До комісії належало кілька видатних осіб, серед них, крім названих, А. Марголін.

Нам особисто довелося виступати не раз з доповідями, присвяченими о. А. Гончаренкові. Частина цих доповідей була видрукована. Великий вклад зробив у ці досліди д-р С. Демидчук своїми статтями в альманахах і часописах. Багато надрукував д-р Л. Мишуга у виданнях „Свободи". У Канаді в цьому відношенні зроблено значно більше. Крім статтей у різних періодиках, видано кілька книжок, першою з яких безперечно треба вважати „Українці в Манітобі" П. Юзика, Торонто, 1953.

Про початки Української Православної Церкви в Америці, зокрема в Ню Йорку, є праця сл. п. о. Л. Весоловського, що входить у рукописним том „Релігійне життя в Америці", зложений заходами окремої дослідчої комісії. Крім того треба згадати книжку Дж. Ручена „Одна нація", в якій є окремий розділ про українську еміґрацію.

УВАН в Ню Йорку має значну збірку матеріялів, пов'язаних з проблемою вивчення історії української еміґрації, і тому трохи дивно, що ця наукова установа не мала свого представника на скликаній УІА нараді.

I. Світ

ДЕКЛЯРАЦІЯ ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР

ПРО СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ НА ПОЧАТКУ 1970-ИХ РОКІВ

(1)

I. Безперервність визвольної боротьби українського народу

Український народ входить в сімдесяті роки 20-го сторіччя в умовах дальшої і посиленої боротьби за свої національні, політичні і соціяльні права, за свою самостійну державу. Це вже понад 50 років боротьби нашого народу в умовах комуністичної диктатури. Впродовж того часу російські великодержавні шовіністи та призначені ними наставники в Україні намагалися задушити прагнення української нації до самостійности, вбити її історичну пам'ять, знищити її традицію, спинити розвиток її духовости і культури, накинути їй фальшиві і чужі вартості, та перетворити її в органічну, складову частину російської імперії.

Такі намагання ворога дуже дорого обійшлись нашому народові. В умовах сталінського терору, він втратив мільйони людей, що загинули від штучного голоду, тисячі злочинно знищених діячів культури та активних борців за свободу. Під час другої світової війни український народ пройшов також крізь тортури гітлерівського народовбивства.

Проте ані сталінський, ані гітлерівський терор не зламав опротиву українського народу. Його визвольна боротьба не переривалася довгі роки після упадку Української Народної Республіки. Німецьким намаганням перетворити Україну в колонію, під час другої світової війни, протиставились мільйони синів українського народу в рядах совєтської армії, які захищали рідну землю, а не комуністичну диктатуру. У той же час український народ створив свою власну збройну силу, Українську Повстанську Армію (УПА), яка, разом з Організацією Українських Націоналістів (ОУН), та усім визвольним підпіллям, під керівництвом УГВР, вела боротьбу проти німецьких загарбників, а після закінчення війни продовжувала її проти сталінських поневолителів. Коли ж Москві вдалось фізично знищити організоване самостійницьке підпілля, український народ не капітулював і досі продовжує свою самооборону в інших формах.

II. Спадщина 1960-их років

Минуле десятиріччя є одним з дуже знаменних періодів найновішої історії України. Воно почалося під знаком проголошених на 22-му з'їзді комуністичної партії Совєтського Союзу, в жовтні 1961 року, хрущовських тез про т. зв. злиття націй СССР. Недвозначною метою цієї політики Москви, було приспішити процес русифікації неросійських народів, затерти, а далі й знищити риси їхньої духово-культурної, історичної та мовної окремішности і, таким чином, поступово влити їх в одну російську, не тільки державну, але й етнічну спільноту.

Центральним полем для такого національно-політичного народовбивства мала стати Україна. Ганебну ролю в цьому антиукраїнському наступі російських шовіністів грали також місцеві малороси та новітні Кочубеї (Кравцеви, Скаби, Маланчуки, Білодіди й ін.)

Визов, кинений не-російським народам на 22 з'їзді КПСС, викликав в Україні несподівану для імперських самодержців хвилю самооборони. На пропозицію зливатись з росіянами українські патріоти відповіли стихійною обороною тих цінностей духової і матеріяльної культури, які визначають тривале існування нації.

Нова сторінка почалася в 1960-их роках у розвитку української літератури. На українську сцену вийшла група молодих поетів і письменників, мистців, перекладачів, що зробили серйозну спробу підняти вище українську духовну творчість, привернути їй заборонену й загарбану спадщину, рівнятися на кращі зразки духовних досягнень інших народів. Новою мовою заговорив Василь Симоненко, і зразу полонив серця широких кол української молоді. Роковини Шевченка, Франка, Лесі Українки — стали святковими нагодами для вияву патріотичних настроїв серед народу. Коли російська шовіністична реакція спровокувала нищення пам'яток українського історичного минулого, зокрема ганебним підпалом Бібліотеки Академії Наук в Києві і розбиттям вітражу Шевченка в Київському Університеті — такі варварства викликали широку хвилю протестів. Влітку 1965 року, налякані українською стихією, сторожі імперії провели широкі арешти в різних містах України, а в 1966 році, влаштували декілька закритих процесів. Проте, ті, кого арештували й судили, не дали себе морально стероризувати. Вони мужньо боронили своїх дій, що не виходили поза рямки обов'язуючих в Совєтському Союзі законів, Що більше, в обороні безправно респресованих, виступили ширші кола громадськости, в тому й видатні постаті української культури і науки. Під час закритого процесу у Львові в 1966 році, під будинком суду відбулася демонстрація, що її аґенти КҐБ розігнали з допомогою пожежної сторожі. Всупереч забороні місцевих властей, в селі Шешори, Івано-Франківської области, тисячі зібраних вшанували пам'ять Шевченка в 150-ті роковини його народження. В кількох містах України мали місце робітничі страйки, а в Житомирській области відбувся страйк сільсько-господарських робітників.

Грубі порушення правлячою верхівкою теоретично панівних в Совєтському Союзі законів, спонукали українські патріотів на батьківщині творити нову, широку площину боротьби за українські національні інтереси. Писання Івана Дзюби, Вячеслава Чорновола, Валентина Мороза, Святослава Караванського, Михайла Масютка, Михайла Гориня, Лева Лукьяненка, Івана Кандиби й інших, — це характерні намагання українських громадян здобули в умовах совєтської системи можливості для розвитку української нації. Це є крок вперед в розвитку політичної думки і дії в Україні. Це шлях від оборони української мови, традиції, культури, до боротьби за те, щоб були здійснені записані в конституції права громадян УССР і самої УССР. Рівночасно, видатною рисою програми цієї боротьби є її універсальний аспект та глибоко гуманний характер. Це є боротьба не тільки за те, щоб український народ був дійсним господарем на своїй землі, але й за те, щоб кінчати страшну епоху обману, брехні і насильства, і відкрити нову сторінку в житті людини, спільноти й у взаєминах між народами, за рівність, толеранцію, мир і дружбу між ними. Це є програма боротьби за суспільний і політичний устрій із справді людським обличчям. Це є боротьба за державну незалежність України і інших поневолених народів.

Такі ідеї й намагання є притаманні для процесів, які сьогодні проходять в усьому соціялістичному бльоці, а їх носіями є часто також діячі місцевих керівних апаратів. Немає сумніву, що сучасна боротьба українського народу й інших поневолених народів СССР є передвісником майбутніх національних і соціяльних революцій, що з в і л ь н я т ь ті народи від ганьби тоталітарної диктатури та приведуть до упадку сучасної колоніяльної російської імперії, і таким чином відкриють нову епоху у взаєминах між народами теперішнього СССР, опертих на принципах державної незалежности, невтручання у внутрішні справи сусіда та миру і дружби.

(Далі буде)

„Літературна Україна" займається проблемою УВО, ОУН та УПА

Київ. — Орган Спілки Письменників УССР „Літературна Україна" в числі з 31-го березня 1970 р. помістив двопідвальну статтю під наг. „Україна пам'ятає — про злочини українських буржуазних націоналістів у роки вітчизняної війни". В статті обвинувачується національно-свідомих українців у співпраці з фашистами-німцями, говориться, що „українські буржуазні націоналісти" тепер співпрацюють з західними розвідками, сказано також про активність героїчної УПА після закінчення війни: „Нема ліку тим злочинам, які вчинили українські буржуазні націоналісти проти трудящих совєтської України вже в повоєнний час". У статті згадано про інші національно - визвольні загони: Литви, Естонії, Грузії, Вірменії, татар та ін. „Літературна Україна", змішуючи історичні факти з московсько-большевицькими вигадками, називає в цій „літературній" статті такі прізвища як Є. Коновальця, А. Мельника, С. Бандери, „племінника та ад'ютанта Петлюри Скрипника", проф. В. Кубійовича, В. Курмановича та ін. Про створену восени 1942 р. Українську Повстанську Армію „Літературна Україна "пише, забуваючи, що гітлерівські полчища відійшли з території України аж у 1944 році: „Коли німецько-фашистські загарбники почали втікати з совєтської землі, оунівці в обстановці антисовєтської істерії, яку самі ж інспірували, стали створювати власні військові формації — т. зв. „Українську повстанську армію" (УПА) для боротьби проти Червоної армії". У статті наведено чимало фактів про збройну боротьбу УПА проти другого окупанта України, після німецьких фашистів — російсько-большевицьких імперіялістів, але все підтасовується так, що УПА, мовляв, діяла з наказу німецько-фашистівського командування. „Літературна Україна" визнає, що „з підступними ударами буржуазних націоналістів довелося зіткнутися майже кожному партизанському загонові, які діяли в західніх областях України, в районах Полісся й на Поділлі", забуваючи згадати ще й про Карпати.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ відбудувати знищене страшним землетрусом містечко Гедіз. Президент Туреччини заявив це під час своїх відвідин у шпиталі, в якому лікуються 3.000 ранених у тому землетрусі. Всі 10.000 мешканців містечка Гедіз стали бездомними. Згинуло там понад 1.000 осіб.

Дарія Ребет у Дітройті

Гість з Мюнхену, член президії УГВР і Політ. Ради ОУНз, пані Дарія Ребет, була недавно в Дітройті. З цього скористав Культ. - Гром. Клюб і влаштував 28 лютого ц. р. публічну її доповідь на тему: „Елементи ідейної еволюції в Україні і політичні позиції еміграції". Розглядаючи відродження гуманізму з марксистського політичного обширу, доповідачка звернула увагу передовсім на ренесанс гуманізму в комуністичному бльоці держав-сателітів, який проявляється там у писаннях та в настроях суспільств. Змагання бо до соціялізму з людським обличчям видається там одинокою вихідною можливістю з існуючої комуністичної системи. Кладеться там у ревізіоністів вага на людську особовість і на творчі зусилля до прагнення свободи духа, а тим самим на можливість творчих виявів його і перспектив духовної ідейної деференціяції, плюралізму.

Ці, т. зв. процеси ревізіонізму в комуністичних сателітських державах придавлюються партійним апаратом і режимом. Одначе вони існують, стають динамічніші, набирають універсального характеру.

Доповідачка спинилась конкретно на таких державах, як Румунія, Угорщина, Польща і Чехо-Словаччина, аналізуючи там кризу марксівського догматизму, яка в більшій чи меншій мірі проривається і діє. Про Сх. Німеччину і Болгарію не говорила з уваги на те, що там ферменти у суспільстві непомітні.

Відтак п. Д. Ребет, шукаючи паралель таких прямувань в українській дійсності, находить їх теж у тенденціях до звільнення людини і суспільства в Україні від пануючої комуністичної догми, а з тим до поступового формування національної підметности. На початках комунізму гуманність і національна самобутність лягли в основах відродження 20 і 30 рр. Гасло визволення людини й народу лягло в програмах підпільної визвольної боротьби 40 і 50 рр. І врешті постава розкутої людини, змагання за людську гідність, свободу творчости і за національну самобутність, проявляються в Україні в останніх 10-роках.

З того наша еміграція повинна зробити такі висновки: виявляти пошану для гуманних ідей і змагань до свободи, а разом з тим сприяти демократизмові і толерантності у взаєминах в українському політичному житті закордоном. Переконання в українській самобутності й віра в українську людину повинна зобов'язувати до респектування питомої ваги прямувань усіх політичних груп в еміграції до всього, що веде до визволення нашої української людини і батьківщини. Фермент в середині систем має найвищу ціну, проте наша поміч ззакордону мусить бути продумана і згідна, а цим корисна. Не можна і шкідливо використовувати партійно гасла гуманізму на Україні, бо носії їх не відрікаються від комунізму, а хочуть тільки надати йому людське обличчя, а з тим і українцям вільніше розвиватись.

Після закінчення доповіді ставили запити або зголосились до дискусії д-р В. Прокопович, Д. Строїч, В. Несторович і Я. Голуб. Їм відповідала п. Ребет. Після того продовжувалась гутірка при чаю.

Відкрив і закрив Вечір голова Культ.-Гром Клюбу проф. Е. Козак.

В. Н-вич

Відбувся одинадцятий Конгрес Болгарського Національного Фронту

7-го березня в готелі Комодор в Ню Йорку відбувся одинадцятий Конгрес Болгарського Національного Фронту Америки, присвячений Болгарському Дневі Незалежности та 25-річчю боротьби проти комунізму за визволення Болгарії. З тої нагоди вечором відбулася окрема імпреза для запрошених гостей американського та протикомуністичного фронту, зокрема представників 15-ти членів Приятелів АБН в Америці, серед яких українці були найчисленніші, бо занимали аж 3 столи. Українці присутні на болгарській імпрезі були, з дружинами: проф. Ів. Вовчук, мґр. Євген Лозинський, мец. Яр. Савчак, інж Мих. Шпонтак, д-р П. Ґой, мистець Русин., інж. Р. Степаняк, мґр. Сосяк, пані Марія Душник, — віце презид. УНС, Яр. Косоновський — секретар Відд. УККА в Ню Йорку, Корнель Василик — голова Осер. СУМА в Ню Йорку, д-р Ст. Галамай, адв. Мих. Пізняк з дружиною, , мґр. Вол. Левенець, п-ні Генза, доня д-ра Н. Процика й інші. Окремий стіл по середині був зарезервований для почесних гостей з Европи, як п-ні Слава Стецько член Центральн. Проводу АБН з Мюнхену та редактор „АБН Коресподенц" та „Юкреніен Ревю", як також Президент Приятелів АБН в Америці (ПАБНА) д-р Нестор Процик, конґр. Гамілтон Фіш, окремий асистент през. Ніксона Пітер Міллшпауґ, Голова Коміт. Понев. Націй в Ню Йорку суддя Метю Трой, президент Комітету Національностей Республ. Партії Ласло Паштор й інші, з якими сидів президент Болгарського Визвольного Фронту та голова ПАБНА д-р Іван Дочефф.

Імпрезу зозпочато відіграванням Американського та Болгарського гимнів і молитвою Єпископа Кирила — Прелата Діоцезії Православної Болгарської Церкви в Америці. Опісля президент Болгарського Визвольного Фронту в Америці д-р І. Дочефф привітав присутніх й вказав на шлях 25-річної боротьби болгарської нації проти комунізму й російського імперіялізму за відновлення державної незалежности Болгарії.

Імпрезою вміло провадив Ніколай Стоянофф, який попросив спеціяльного асистента през. Ніксона Пітера Міллшпаунга до слова. Він привітав всіх, зокрема болгарів, із Конгресом передав привіт президента Ніксона та листовний привіт віцепрезидента, що присутні привітали оплесками.

Виступав конґр. Джан М. Морфі зі Стеттен Айленд, Ню Йорк, голова Комітету Національностей Республіканської Партії Ласло Паштор, якого вдекоровано окремою медалею й грамотою. До важніших виступів належить поява мґр. Слави Стецько — представниці Центрального Комітету АБН, яка в поворотній дорозі з Конференції Світової Антикомуністичної Ліги, відбутої в грудні 1969 р. в Банконг — Тайленді, побувала в Австралії, Канаді, Каліфорнії та інших містах Америки, і завітала до Ню Йорку, де мала зустріч з представниками ПАБНА в четвер 5 березня 1970 р., інформуючи їх про перебіг тої конференції, про акцію українців в Австралії та про її діяльність в Каліфорнії та Омазі й Денвері, де поробила певні заходи для створення нових Відділів ПАБНА.

Звернула вона увагу на важність спільного фронту боротьби проти комунізму і російського імперіялізму, побажала успіхів болгарам та ПАБНА та дала ряд практичних вказівок праці на будуче ставлячи ген. Чупринку проти Леніна. Її болгари вдекорували медалею, яку вона мала на грудях. Виступ її присутні перерsuccessful ривали рясними оплесками.

В імені численних представників національностей, членів ПАБНА, говорив їх президент д-р Нестор Процик, якого теж нагороджено грамотою й медалею за довголітню працю на протикомуністичному фронті, як також з українців Генерального Секретаря ПАБНА інж. Мих. Шпонтака, голову Осередку СУМА ім ген. хор. Т. Чупринки в Ню Йорку Корнеля Василика, голову ПАБНА у Вашингтоні інж. Масвського та інших, як представника Північного Кавказу Гассана - Бей Аслама Бека, козаків отамана Ігната Білого та от. Назаренка, голову Коміт. Понев. Націй в Ню Йорку суддю М. Троя, білорусинів інж. Плескачевського, мадярів Конта де Бешені та Андреанського, німців, румунів балтійців й інших.

В розваговій частині виступали Українські Танцюристи з Асторії п-ні О. Оприско, з мадярів п-ні М. Мольнар, балканців пп. В. Ганзен та М. Гілінґер, а до танцю приґравала відома Оркестра „Амор" п. Я. Раковського.

Імпреза знов закріпила спільний фронт антибольшевицької й антимосковської боротьби за Свободу Народам — Свободу Людині, що є кличем АБН-у.

Інфор. Реф. ПАБНА

У Києві вийшов збірник „Бібліотеки Української РСР"

Київ. — Лише 450 найбільших бібліотек в Україні потрапили до збірника - огляду під наг. „Бібліотеки Української РСР" складеного В. Дідурем, Л. Макаренком та ін. У збірнику подані адреси тих бібліотек, короткі характеристики їхніх книжкових фондів та галузевих профілів. Зазначено, що найдавнішу бібліотеку в Україні має львівський університет ім. І. Франка — її було засновано в 1608 р. Крім великої кількости назв видань комуністичної пропаґанди, абож книжок і рукописів, що стосуються російського бібліотекознавства, в бібліотеках Одеси, Севастополю й кількох інших міст, — у виданні подано й деякі вартісні дані, наприклад: у бібліотеці Ніжинського педагогічного інституту є бібліографічні рідкості XVI, XVIII і XIX століть латинською та грецькою мовами, 1300 примірників видань XVII — XVIII століть, зберігає Уманська центральна міська бібліотека. Рукописні фонди Львівської наукової бібліотеки містять листи Богдана Хмельницького, Івана Франка, Максима Горького, Лесі Українки, Віктора Гюго, Адама Міцкевича, Володимира Короленка, Ольги Кобилянської, Василя Стефаника, Осипа Маковея.

З нових книжок

Цікавий меморандум Митрополита Шептицького з 1914 року

(Д-р Петро Ісаїв. Меморандум Митрополита Андрея Шептицького до урядів центральних держав з 15-го серпня 1914. Видання „Богословії", Рим, 1968, 8°, ст. 55.)

В цій праці автор проаналізував меморандум митрополита Андрея Шептицького до урядів центральних держав — Австро-Угорщини й Німеччини, який доручено тим урядам на початку 1-ої світової війни. В меморандумі митрополит Андрей з'ясував плян, як розв'язати проблеми військової, цивільно-адміністративної і церковної організації на тих українських землях, що їх мали відібрати ті держави від тодішньої царської Росії. Хоч та організація мала бути тільки тимчасова, перехідна, на час війни, доки держави не складуть тривалого мирового договору, проте в тому пляні митрополит Андрей вже запроєктував зорганізувати основи для майбутньої української держави, а водночас створити Українську Церкву, незалежну від московського патріярха, ані від царського Петербурзького Синоду.

Автор праці, аналізуючи цей проєкт під кількома аспектами, вказав, що він був згідний з політичними напрямними, які прийняла вже раніше українська парляментарна репрезентація та взагалі всі тодішні українські політичні партії в Галичині, як також Союз Визволення України, що його створили українські політичні еміґранти з Наддніпрянщини.

Обговорюючи цей державницький плян Митроп. Андрея , автор праці з'ясував ціле тодішнє українське політичне, а частково й церковне тло в Галичині і на Наддніпрянщині, а водночас представив всі інші політичні виступи Митрополита Андрея до 15 серпня 1914, як також його погляди на політичну діяльність єпископа й духовенства та деякі його погляди на основні події в історії української Церкви й українського народу.

Крім того, в книжці є розділи про мало знаний нашій суспільності проєкт військового висаду на Причорномор'ї і проєкт повстання на Кубанщині, який висунули деякі діячі з Союзу Визволення України та вживали заходів для його здійснення, про кандидатуру полковника Станислава Шептицького, брата митрополита, на команданта того висаду і розділ, чому не здійснено проєктованого висаду.

Автор книжки обговорив у ній і деякі інші цікаві питання та закінчив книжку цінним розділом: „Глибші мотиви написання документу".

Книжка написана науковим способом, сперта на документах і літературі, наведених чи то тексті, чи в численних примітках. Зокрема автор спер деякі частини своєї праці на 1-му томі документів з віденського архіву колишнього австро-угорського уряду, які вишукав тепер уже покійний о. Теофіл Горникевич, а які видав Східньо - Европейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського у Філядельфії, Па. Вартість праці збільшує список джерел і літератури, показники імен і місцевостей, короткий зміст книжки англійською мовою та список частин і розділів українською і англійською мовами.

Як усі свої видання, так і цю книжку Видавництво „Богословія", під керівництвом Верховного Архиєпископа -Митрополита й Кардинала Йосифа Сліпого, видало гарно й дбайливо: добрий папір, друк на інтерлініях між рядками, тому прозорий, добрий розклад заголовків і підзаголовків. Книжка є відбиткою з наукового журналу „Богословія", що його видає Українське Богословське Наукове Товариство в Римі.

Книжка коштує 2 дол. Всі вплати з продажу книжки призначив автор на фонд „Церква в потребі". Книжку можна набути в Римі, в автора, або в книгарні „Оріон", 4925 Олд Роад Філядельфія, Па, 19141.

Н. Н.

На Союзівці відбулася пластова нарада у справі Свята Весни

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — Дня 4 і 5 квітня ц. р., на цій оселі УНСоюзу в Кетскільських горах відбулися наради членів 27-го куреня УСП-ів і 23-го куреня УПС-в „Хмельниченки". Однією з головних справ була підготовка Пластового Свята Весни — Свята Юрія, яке відбудеться у часі від суботи 30 травня до понеділка 1 червня 1970 р. на пл. оселі „Вовча тропа" в Іст-Четгем, Н. Й. Обрано Команду окружного Свята Весни під проводом пл. сен. В. Бакальця, Хм., і виготовлено плян підготови і переведення Свята Весни. В короткому часі пластові станиці східньої округи ЗСА одержать перший обіжник у справі цієї підготови.

Ст. пл. Ол. Диба, Хм., діловод преси

В Австралії працює Український Відділ Червоного Хреста

Сідней. — Ще в 1951 р. в Австралії заходами групи українок був створений Український Відділ Австралійського Червоного Хреста — добродійної державної установи, яка має право провадити збірки для допомоги потребуючим. Від початку створення Українського Відділу АЧХ ним керує п-ні Гриневич. За 18 років існування Український Відділ АЧХ зібрав багато фондів для внутрішньої допомоги потребуючим українцям у Австралії, вислав 3.760 дол. і 30 пакунків з одягом для українських допомогових організацій у Европі, зібрав для австралійської централі понад півтори тисячі долярів. Щороку влаштовував „український стіл" на базарах АЧХ, який завжди користувався успіхом. Прибутки з „українського стола", з вишивками, ляльками, різьбою тощо, передавано до Централі. На засіданні керівників Української Громади Вікторії голова Українського Відділу Австралійського Червоного Хреста п-і Гриневич звернулась її проханням до Союзу Українок у Австралії, щоб один із молодих відділів того Союзу перебрав надалі провід і працю Українського Відділу, в якому не вистачає членів, щоб охопити всі ділянки праці.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. Полк. ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО
складаю 15.00 долярів
на Українську Вільну Академію Наук у США.
КАТЕРИНА ДЕНИСЕНКО з Родиною

Інж. Мирон Сірий очолив Надгудсонську Округу УНС...

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

ретар, Микола Шеремета — організаційний референт і Петро Палка — касир. До Контрольної Комісії обрано Михайла Барана, М. Поповича і В. Козака. Водночас схвалено, що до ширшої окружної управи входять автоматично секретарі всіх 11-ти Відділів Округи, а в їх неприявности предсідники Відділів або делеговані члени відділових управ.

Після вибору Управи запрошено до слова головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, який з'ясував загальний організаційний стан УНСоюзу, дав огляд минулорічної ювілейної кампанії, яка принесла кругло 5,500 членів, та зокрема подав загальний стан організаційної праці Округи. Округа визначилася тим, що минулого року придбала 203 нових членів, занявши почесне 9-те місце перед багатьома куди більшими Округами. Округа ніколи досі не замкнула рахунків ні одного року без надвишки членів і минулого року виконала на 90% свою річну квоту, а на 11 Відділів вісім придбали більше, як десять членів. Їх секретарі та організатори стали членами Клюбу Заслужених Союзовців, або будівничими УНСоюзу. Склавши гратуляції Окрузі, д-р Я. Падох окремо подякував найбільш заслуженим організаторам членів у минулім році, а саме Дмитрові Дидикові, який зорганізував 38 членів, пані Квітці Стецюк (30 членів), мгр. Осипові Стецурі (29), пані Стеллі Расн (25), Михайлові Жукові (17), Михайлові Волошинові (13), Антонові Шаранові (10) і Володимирові Козакові (10).

На запрошення голови зборів заступник гол. предсідника Володимир Сохан подав докладний стан союзової організації, зокрема числа її активних та неактивних членів. Мимо великого числа придбаних членів в минулім році, число активних членів обнизилося внаслідок великих втрат з причини 20-річчя припливу нової іміграції до УНСоюзу та дозрівання її 20-річних грамот. В. Сохан зокрема підкреслив важливість здобуття в члени УНСоюзу молоді, як теж відновлювання забезпечення власників виплачених грамот, і заохочував започаткувати в Джерзі Сити перепис українського населення, який, на його думку, повинен перевести УНСоюз в ЗСА і Канаді. В.Сохан подав числовий стан стейту й Округи та вказав на загальний фінансовий стан УНСоюзу, майно якого постійно зростає. В дальшому промовець дав ряд практичних вказівок відносно загальної союзової праці, а зокрема праці Округи.

Після цього учасники зборів обговорювали проєкти майбутніх резолюцій, які, на їх погляд, повинна схвалити Конвенція для добра УНСоюзу. Запропоновано, щоб обнизити вік делегатів до 18-го року життя, а кандидатів на пости головних урядовців до 21 року та обмежити вік кандидатів на пости головних урядовців до 65-го року життя. Піднесено також конечність, щоб всі члени УНСоюзу одержували союзову газету. Над пропозиціями відбулася дискусія, після якої про вік делеґатів і гол. урядовців одноголосно схвалено. Товариська гостина закінчила ці збори.

Поминки по бл. п. О. Стефановичеві

В повітовому захисті для старших осіб в Олдін (Alden, N.Y.) біля Боффало помер 4 січня 1970 р. один з видатніших поетів нашої доби д-р Олекса Стефанович. Похорон було визначено на день 7 січня, але з огляду на Різдво за старим стилем відбувся він 8 січня. Похоронено поета скромно на кошти „Велфар" і близьких знайомих на цвинтарі св. Матвія в Чіктовага біля Боффало. Похорон перевів о. Михайло Павлишин, настоятель церкви св. Тройці. Скромність похорону належить виправдати хіба тим, що на той час випала дуже погана погода, і що це був час Різдвяних Свят. Найістотнішою причиною була ізольованість поета від української громади.

Внаслідок своєї психічної недуги — званої популярно „манією переслідування" — Олекса Стефанович жив самітньо. Круг людей, до яких мав він ще сяке-таке довір'я, був невеликий. З поетом важко було договоритися навіть про влаштування для нього літературного вечора: він все відмовлявся, або, як вже й погодився, поступав так, щоб вечір не відбувся. Навесні минулого року поет захворів, побув деякий час в шпиталі в Боффало, а по звільненні зі шпиталю перейшов до захисту в Олдені. Дехто робить закиди, чому поета віддано до захисту. Це був найкращий вихід з ситуації, яка заіснувала. До самостійного життя поет не надавався, ніякий приватний дім не дав би йому опіки, яку він дістав у захисті. Правда, з перебування в захисті поет не був задоволений, хотів з нього видістатися, але вкінці помирився з долею, остався там, де й помер. Безпосередньою причиною смерти було запалення легенів.

За ініціятивою друзів Покійного, при підтримці Парафіяльної Ради при православній Свято-Троїцькій церкві, Батьківського Комітету і Відділу УККА влаштовано 7 березня ц.р. Поминки по бл. п. Олексі Стефановичу. О год. 6-ій вечора о. Михайло Павлишин відслужив Панахиду за спокій душі бл. п. Олекси Стефановича, після чого учасники Панахиди перейшли до парафіяльної залі, де відбулася поминальна трапеза, приготована членкинями Сестрицтва ім. Княгині Ольги. Трапезу відкрив голова Відділу УККА д-р Михайло Сайкевич і попросив о. Павлишина провести молитву та поблагословити страви.

Трапеза була виповнена згадками про поета Олексу Стефановича і читанням його творів. Біографію поета подав інж. Василь Потішко, огляд творчости зробив Олександер Воронин, син відомого поета О. Кобця. Твори читали: Леся Лисак, Ліза Шрамель, Оленка Потієнко, Сузанна Маковська, Ліза Остапчук і Зірка Чмола.

Крім головних доповідачів згадали ще поета теплим словом: голова Батьківського Комітету Юрій Потієнко, о. Павлишин і о. Івахів. Зі слів о. Івахова, який дуже близько стояв до Олекси Стефановича, присутні на поминках довідалися, що йому (о. Івахову) Покійний доручив зайнятися літературною спадщиною й іншим майном. Отець Івахів одначе не діяв в цьому випадку сам. На пораду запросив він ще інших людей: о. Павлишина, інж. Потішка, д-ра Сайкевича, мґра Депутата. Рішено всі літературні матеріяли Покійного, як теж і його приватну бібліотеку передати УВАН. Одяг рішено вислати жертвам землетрусу в Юґославії.

При кінці поминок голова УККА д-р Сайкевич подав до відома, що друзі Покійного створили комітет, який має занятися перевезенням тлінних останків О. Стефановича на Укр. Цвинтар в Бавнд Бруку і будовою там на його могилі пам'ятника.

Членами комітету є: о. д-р Павло Івахів, о. Михайло Павлишин, інж. Василь Потішко, д-р Михайло Сайкевич, проф. Зенон Саган, п. Микола Лисенко і мґр. Михайло Депутат.

На поминках започатковано грошову збірку на цю ціль. Українська Радіопрограма Василя Шарвана не тільки, що об'являла про ці Поминки, але ще й від себе згадала поета в окремому коментарі, пера проф. Сагана.

М. Лоза

Відділ АДУК у Ню Йорку скличе „Ленінський симпозіюм"

Ню Йорк. — На засіданні управи Першого Відділу Асоціяції Діячів Української Культури, АДУК, у Ню Йорку, під головуванням маестра Володимира Ласовського, що відбулось у п'ятницю 4 квітня в домівці ОМУА, вирішено скликати прилюдний „Ленінський симпозіюм" у кінці травня. В підготові до цього симпозіюму запрошено сім авторів до опрацювання коротких, 10-хвилинних доповідей, у яких буде висвітлено на підставі документів руїнницьку діяльність Леніна в різних ділянках життя українського народу, що опинився під окупацією большевицько-ленінської Росії в 1920 р. Статті вийдуть окремою брошурою англійською й українською мовами, з рамени Відділу АДУК у Ню Йорку та Відділів АДУК у сусідніх містах у Східніх стейтах. Брошура буде розіслана до всіх представництв при ОН, Дипломатичного Корпусу у Вашинґтоні, провідних діячів американського Сенату і Конґресу, до головних бібліотек в Америці і в світі.

У Канаді вийшов український католицький молитовник „Свята Літургія"

Йорктон, Канада. — За апробатою Владики Андрея Роборецького, єпископа Саскатунської Єпархії, в друкарні оо. Редемптористів вийшов молитовник „Свята Літургія" св. Івана Золотоустого. Всі короткі щоденні молитви та ціла Служба Божа, з тихими молитвами священика, антифонами і церковними піснями — усі тексти живою українською мовою. У Саскатунській Єпархії Української Католицької Церкви св. Літургія відправляється по всіх парохіях українською мовою вже від 1-го лютого 1970 року. Перший Служебник українською мовою видав у Римі Верховний Архиєпископ Йосиф Кардинал ще на початку минулого року. Тижневик „Поступ" у числі з 22-го березня ц. р. повідомив, що вже незабаром у Римі вийдуть окремою книжкою ті частини св. Літургії, які дотепер ще не були перекладені на українську мову, „і тоді напевно в усіх Єпархіях Богослужби будуть відбуватись тільки живою українською мовою". Відправляти українською мовою Богослуження поручили вже Владика Андрій Сапеляк у Арґентині, Владика Максим Германюк — ще минулого року — в Канаді, Владика Володимир Маланчук у Франції. Перехід на відправу св. Літургії живою українською мовою в Українській Католицькій Церкві у світі відбувається згідно з рішенням Верховного Архиєпископа УКЦ Блаженнішого Йосифа Кардинала та всіх Владик УК-Церкви.

НОВА КІМНАТА ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ В БІЛОМУ ДОМІ

У Білому Домі влаштовано для пресових кореспондентів нову вітальню, в якій вони можуть відпочивати під час виконування своїх обов'язків. Водночас із цим журналісти можуть користати з купального басейну Білого Дому.

Шкільна забава в школі св. Юра в Ню Йорку

7-го і 8-го лютого Школа св. Юра при помочі Батьківського Імпрезового Комітету влаштувала забаву для дітей шкільного віку. Головною ціллю імпрези було зібрати фонди на сплату довгу цієї нової з модерним улаштуванням школи. На жаль, кожного року менше й менше лишається українських родин на „давнтавні". Щоправда, є такі завзяті пані, які не зважаючи на невигоди їзди підземкою, втрату часу і грошей, ставлять на першім місці виховання дитини в рідній школі, в нашім релігійнім обряді. Є і такі випадки де родини, повернулись на долину міста з кращих дільниць задля школи і навіть є такі, що мають свою власну хату на переферіях, в якій мешкають лише при кінці тижнів, а під час тижня в Ню Йорку.

І цим людям прикро чути нарікання тут народжених пань українського походження, що їх діти мусять вчитися української мови, а ще більше не можуть зрозуміти, чому релігію вчат українською мовою. Чи вони не можуть зрозуміти, як багато краще дитина розвивається, вміючи вкладати думку в двох мовах, це ж виробляє гнучкість до скорого навчання і ще інших мов, адже знання чужої мови — це щось подивугідне для пересічного американця, не говорячи вже про саму приналежність до однієї групи, що має спільну мову, спільні традиції, пов'язані з релігією?

Че є щось краще за наші колядки? Та ж в них така глибока мораль християнська і така суттєво українська. Чи може дитина в іншій католицькій або публічній школі бачити Вертеп, колядувати з такими, як вона? А в школі св. Юра на лекціях музики, в садку і в першій клясі навчають українських пісень і колядок. Кожного року під диригентурою пана І. Хомина учні школи дають Різдвяний Концерт, яким могла б гордитись і найбільш престижева школа Ню Йорку.

Є багато родин в Ню Йорку — настільки заможних, що можуть бути власниками хат в добрих дільницях і не потребували б зустрічатися з нешкідливими, але брудними „гіппісами", і зі шкідливими наркоманами та злочинцями, — та проте тримаються „давнтавну" і тісно співпрацюють зі школою, підтримують її фінансово, збільшують фонди влаштуванням імпрез.

Цього року Батьківський Імпрезовий Комітет під зарядом пані Олі Ґной причинився до повного успіху забави. На тому місці хочу згадати і пані Аполонію Книш, яка направду вповні віддана ідеї української школи. Вона ніколи не жаліє ні часу, ні труду, і з правдивою любов'ю однаково ставиться до всіх дітей. Вона з року в рік, на своїх плечах, несла всю відповідальність за влаштування забав, імпрез св. Миколая в садочку, та ґрадуації малят зі садка. Вона всіх заохочує до співпраці та дає поради і виховні вказівки мамам.

Але, на жаль, не всі батьки співпрацюють, Вони, здається, не дбають, чи їх діти добре вчаться, чи ні, а вже що до плекання української мови, то зовсім байдужі, говорять ломаною англійською мовою до дітей і соромляться української. Мусить бути тяжко учителям школи такі два екстреми батьків і дітей погодити: щоб повільних навчити, і щоб тих заавансованих не здержувати. Проте, в очах мені знайомих американців школа св. Юра має дуже добру славу. Особливо поляки заздростять нам, що нам не накидають згори чужих священиків і т. п. Деякі учителі „гайскулів", до яких перейшли ґрадуанти народної школи св. Юра, дивуються, як діти не-англомовних батьків мають такий великий запас слів в англійській мові і таке добре знання граматики.

А що до виховання дітей, то наведу такий правдивий приклад: я несла велике пуделко на забаву, і по дорозі зустрів мене мені незнайомий український хлопець у віці 9-11 років і офірував помогти нести пакунок. Не можу собі уявити, щоб якийсь вихованець публічної школи це зробив!

Завважила я теж, що діти школи св. Юра по парках разом бавляться і за собою обстають проти нападу дітей інших національностей. Помагають у цьому співжитті забави, де діти разом пізнаються і під звуки музики кабавляються. Подивугідне і те, що старші учні помагають під час забав та імпрез. На забаві не забувається теж і про українську книжку. Всі найновіші видання ОПДЛ, та й інші, були репрезентовані.

Зірка Галів

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЙОСИФ ХОДОРОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 206 Т-ва Запорозька Січ у Woonsocket, R.I., помер 9 березня 1970 р. на 72 році життя. Покійний народився в Перикулі, Україна, і став членом УНС в 1934 р. Полишив у смутку брата Дмитра в Канаді. Похорон відбувся 13 березня 1970 р. на укр. православному цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Гардінґ, секр.

ВАСИЛЬ ГРИЦИНА, член УНС Відд. 277 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Гартфорді, Конн., помер 5 березня 1970 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Корні, пов. Рава Руська, Україна, і став членом УНСоюзу в 1950 р. Учасник Визвольних Змагань, був адвокат, член Управи 277 Відд. УНС та УККА, активний член різних товариств. Полишив у смутку сина Ярослава з дружиною Тетяною та внуків: Андрія і Христю. Похорон відбувся 7 березня 1970 р. на укр. цвинтар св. Михаїла в Ґлестонбері, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Гомотюк, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6345. Вождь дунів хоче знахурів

Тар-зан! Колись давно я чув те призвище! Люди кажуть мені, що це могутній білий ловець. Чого ти приходиш сюди? Тут нічого тепер не можна полювати!

Я чув, що нарід дунів дуже хворий... потребує допомоги.

Ні, ні! Нарід дунів потребує „обія"-мужа дунів! Він пішов геть!

Тепер ми стали дуже хворими. Приверніть нам „обія"-мужа, а тоді ми видужаємо!

Я, Меду, із села лікуючих людей, кажу тобі правду! Ви, хворі дуни, всі помрете, якщо не будете слухати мене!